

Huddinge

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska insats

År 2020

Datum och ansvarig för innehållet

2020-02-20

Barbro Lönnkvist, verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

Innehåll

Huddinge

1
PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE FÖR ELEVHÄLSANS MEDICINSKA.....	1
Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet.....	3
Ansvar för patientsäkerhetsarbetet	3
Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året....	4
Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet.....	4
Rutiner för att identifiera risker i verksamheten	5
Rutiner för avvikelser och händelseanalys.....	5
Informationssäkerhet	8
Samverkan för att förebygga vårdskador	8
Hälsa- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter.....	9
Sammanställning och analys	9
Samverkan med patienter och närstående.....	9
Resultat	10
Övergripande mål och strategier för kommande år	12

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Elevhälsans medicinska insatser (EMI) ska bedriva en god och säker vård där risker och händelser tidigt identifieras och förebyggs. Inom verksamheten ska det finnas den personalbemanning och kompetens som krävs för att uppnå god och säker vård.

För detta ska det finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer.

Vårdgivaren i Huddinge kommun har tagit fram ett ledningssystem för elevhälsans medicinska insatser för systematiskt kvalitetsarbete, enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvård, SOSFS 2011:9

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Grundskolenämnden och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insatser och är ytterst ansvariga. Verksamhetschef enligt HSL § 29 är utsedd av vårdgivaren.

Verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insatser (EMI) är anställd i Central elevhälsa och ansvarar för att leda, planera, utveckla samt följa upp verksamheten och att bevaka att god vård bedrivs. Exempel på detta kan vara att medarbetarna har rätt kompetens, får fortbildning och möjlighet att bedriva en god vård med hög kvalitet. Lokaler och utrustning för arbetet skall vara anpassade för verksamhetens behov. Rutiner och egenkontroll skall upprättas och följas. Avvikelse och risker skall analyseras och följas upp.

All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar. Det innebär att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och medarbetaren ska medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar också för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Rektor har ansvar för skolans inre organisation och skall leda och samordna elevhälsans insatser på skolan. Rektor har också personalansvar för skolsköterskan. För att kravet på god vård och patientsäkerhet skall kunna uppfyllas ska rektor samverka med verksamhetschef för de medicinska insatserna kring personalresurser, lokal och utrustning, förbandsmaterial samt läkemedel. Rektor har ansvar för vikariat tillsättning och har även arbetsmiljöansvaret för respektive skolsköterska.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Medarbetaren ska omgående identifiera och rapportera risker och negativa händelser enligt fastställd rutin till verksamhetschefen och rektor. Inrapporterade negativa händelser och risker följs upp kontinuerligt på professionsmöten, i syfte att lära av misstag, för att öka patientsäkerheten.

Skolsköterskan skriver en årlig kvalitetsrapport enligt fastställd mall. Kvalitetsrapporten följer upp att vaccinationer och hälsobesök har erbjudits enligt fastställt program, liksom negativa händelser och risker i verksamheten. Även EMI:s övriga verksamhet beskrivs i kvalitetsrapporten.

Rapporten skickas till verksamhetschef för EMI och rektor.

Verksamhetschefen för EMI sammanställer och skriver tillsammans med ledningsansvarig skolläkare en årlig kvalitetsberättelse utifrån skolsköterskornas kvalitetsrapporter.

Verksamhetens rutiner för god och säker vård uppdateras kontinuerligt.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Under kalenderåret har följande patientsäkerhetsarbete bedrivits och följande åtgärder vidtagits för att öka patientsäkerheten.

EMI:s personal medverkar i kvalitetsarbetet genom att fortlöpande delta i arbetet med att utveckla och säkra kvaliteten.

Skolsköterskor och skolläkare träffas för professionsmöten varje månad utifrån stående punkter på dagordningen. I och med att Sverige och världen drabbades av Coronapandemin under våren har vi fått ställa om till först skriftligt via mail och sedan digitala möten. Där diskuteras bland annat arbetsmetoder, rutiner, lagar och föreskrifter som styr verksamheten, men även nyheter för verksamheten.

Skolsköterskor rapporterar kontinuerligt in negativa händelser och tillbud samt risker i verksamheten. Dessa har återförts fortlöpande på som en lärande och förebyggande åtgärd.

Fortbildningsinsatser under året har genomförts med anpassning till Coronapandemin.

- Under året har barn- och ungdomspsykiatri varit ett fokusområde med föreläsningar av läkare från BUP Stockholm. Detta kommer att fortsätta även under 2021. Även psykologer och skolsköterskor från friskolor har deltagit på dessa föreläsningar.
- Föreläsning om elever med särbegåvning och neuropsykiatrisk diagnos av SPSM
- Vaccinationsfrågor och rutiner har diskuterats fortlöpande under året.

-
- Månadens fall av skolläkare med ledningsansvar, anorexia nervosa, immunförsvaret och T-celler.
 - En skolläkare föreläste om ryggkontroller
 - Gruppdiskussioner om uppdragsbeskrivning för skolsköterskor
 - Utvärdering av elevhälsoenkät
 - Gruppdiskussion om hur Coronapandemin påverkar skolsköterskans arbete
 - Dokumentationsföreläsning av Högskolan i Skövde

Vid vaccination samarbetar minst två skolsköterskor för att öka patientsäkerheten. Några av skolsköterskorna har börjat vaccinera elever i samband med hälsobesök, då är man ensam.

Lokala rutiner uppdateras fortlöpande inom det medicinska området. Vid varje läsårsstart uppdaterar skolläkare med ledningsansvar läkemedelslistan och ordination enligt generella direktiv till varje skolsköterska. Även handlingsplan för allergisk reaktion och chock uppdateras och repeteras inför varje läsår.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

All personal inom EMI ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever.

Skolsköterskorna ska även i den årliga kvalitetsrapporten skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten.

Rutiner för avvikelser och händelseanalys

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Verksamhetschefen ansvarar för att genomföra händelseanalys. Detta sker genom att verksamhetschefen analyserar och utreder inkomna avvikelser och återför resultatet till verksamheten.

Skolsköterskor och skolläkare rapporterar till verksamhetschef och rektor händelser som har eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling.

Verksamhetschefen ansvarar för analys och bedömning tillsammans med skolläkare med ledningsansvar. Rektor som ansvarar för elevens skolgång ska också få rapport om händelsen.

Totalt har det inkommit enskilda 35 avvikelserapporter under 2020. Dessutom har en gymnasieskola rapporterat 22 elever där det inte går att utläsa huruvida eleverna erbjudits hälsobesök av tidigare skolsköterska

Rapporterade händelser har utretts och analyserats. Återkopplingen till verksamheten har inte gjort i alla fall på grund av Coronapandemin. I förekom-

mande fall har vårdnadshavare kontaktats. En friskolekoncerns verksamhetschef har kontaktas.

Ingen händelse har bedömts som allvarlig eller föranlett anmälan enligt Lex Maria. Åtgärder för att förebygga upprepning har vidtagits.

Nedan följer en tabell över inrapporterade avvikelser.

Antal inrapporterade avvikelser 2020

ART	ANTAL	HÄNDELSE	ÅTGÄRD
LÄKEMEDELSHANTERING			
Fel vaccination	2	SSK gav fel vaccin	Kontakt vårdnadshavare, elev fick även det rätta vaccinet
Fel vaccin angivet i hälsouppföljning	1	SSK upptäckte felet	Rätt vaccin gavs
Vaccindoser för tätt	1	SSK upptäckte att elev fått HPV vaccin för tätt	Ny kompletterande ordination av skolläkare
Olåst kylskåp och medicinskåp	1	Ny SSK upptäckte olåst kyl-och medicinskåp efter sommaren	Lås byte och info till personal
Glömt dokumenterat givet vaccin	1	Kollega glömt att dokumentera givet vaccin	Efterforskning med vårdnadshavare
TEKNIK			
Fel vid elevimport	1	Elev hamnade i fel klass vid varje elevinläsning	Åtgärdat av skolan
ADMINISTRATIVA RUTINER I SAMBAND MED VÅRD OCH BEHANDLING			
Förväxling av elev	1	Elev blev manuellt registrerad med fel persondata i PMO	Nytt personnummer upptäckt och fel rättades
Ej träffat SSK i tidigare skola	1	Elev inte träffat SSK och ingen journal rekvirerad i tidigare skola	Journal rekvirerad och hälsobesök utförs
Saknar journal på ny elev	1	Saknar journal på elev som gått 1,5 år i aktuell skola	Uppdaterar skolans rutiner för nya elever
JOURNALHANTERING			

Ej skickad journal	1	Journal skickades aldrig till annan kommun, trots inskannad rekvisition	Skickas efter påstötning från andra kommunen
Felskickad journal-rekvisition	1	Skickad till VC istället för skola	Skickas till rätt mottagare
Journal saknas	1	Tidigare journal för elev med skyddad ID saknas	Journal begärdes in inför läkarbesök
Missat att skanna in BVC journal	1	BVC journalkopia tuggas innan skanning	Rekvirerar ny journalkopia
DIAGNOSTIK, VÅRD OCH BEHANDLING			
Missade hälsouppföljningar	8	En skola upptäcker missade hälsouppföljningar av tillväxt, rygg, syn eller hörsel	Eleverna erbjuds hälsobesök och/eller läkarbesök
Missad undersökning	7	SSK upptäckt missade undersökningar från tidigare skola	Eleverna erbjuds hälsobesök
Inget hälsobesök	3	Nyanlända som ej blivit erbjuden hälsobesök i tidigare kommun	Erbjuds hälsobesök Kontakt med tidigare skola
Inget hälsobesök erbjuden	22	Ingen dokumentation att hälsobesök erbjuden föregående läsår	Hälsobesök erbjuds
AVVIKELSE TILL ANNAN KOMMUN			
Fel vaccinordination	1	Skolläkare ordinerat vaccin till fullvaccinerad elev	Kontakt med verksamhetschef för friskolekoncern
Oklarhet i administration av vaccin	1	Oklart om ny dos givet efter att vaccin läckt ut	Kontakt med verksamhetschef för friskolekoncern
Extra vaccin	1	Fått en dos MPR vaccin för mycket	Kontakt med verksamhetschef för friskolekoncern

Förklaring till förkortningar ovan: SSK (Skolsköterska), PMO (digitalt journalsystem), BVC (Barnavårdscentral), HPV (Humant papillomvirus), MPR (Mässling, Påssjuka, Röda Hund)

Skolsköterskorna ska även i kvalitetsrapporterna skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten, 14 skolsköterskor uppger att de har noterat risker.

Risker som har tagits upp är

- Nya elever som saknar fullständigt personnummer läses inte automatiskt in journalsystemet. Risken är att skolsköterskan inte blir informerad om att nya elever börjat i skolan. Samt risk att missa kontroller eller vaccinationer.

-
- Överföring av dokumentation från barnhälsovården till skolhälsovården
 - Hög arbetsbelastning på grund av högt elevantal som leder till stress och att patientsäkerheten äventyras
 - Lyhörd dörr in till skolsköterskemottagningen, sekretessen äventyras.
 - Elever i kottkommungemensamma grupper finns inte i PMO i den aktuella skolan, vilket innebär en risk att uppföljning missas. Eleven tillhör en annan rektor.
 - Elever finns uppsatta som hälsouppföljning men inte på väntelista
 - En skolsköterska blev inte informerad om en elevs suicidtankar

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Personalen inom elevhälsans medicinska insatser i Huddinge Kommun dokumenterar i datorjournal, PMO från företaget CGM som även sköter driften av systemet. Inloggning sker via ett personligt SaaS-kort.

Verksamhetschefen har granskat journalföring i samband med inkomna avvikelser och i förekommande fall återkopplat till anmälaren.

Verksamhetschefen utför journalgranskning under verksamhetsbesök med egenkontroll, detta har inte gjorts på plats på grund av Coronapandemin.

En digital kompetensutveckling i dokumentation genomfördes i oktober.

Loggkontroll utförs en gång per termin.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Intern samverkan inom kommunen

- Samverkan med elev och vårdnadshavare
 - Samverkan med elevhälsoteam på skolorna
 - Samverkan med kanslipersonal på skolorna för att få information om nya elever eller elever som flyttar/byter till annan skola
 - Samverkan med EMI i andra skolor i samband med att en elev byter skola
 - Samverkan mellan skolsköterskor vid vaccinationer samt med klasslärare för att vaccinationsverksamheten ska ske på ett säkert sätt och skapa en trygg miljö för eleverna
 - Samverkan med olika personalkategorier inom Skolstöd
 - Samverkan mellan EMI ledning och Grund-/Gymnasieavdelningen
 - Samverkan mellan verksamhetschef EMI och rektor/skolledare
-

Extern samverkan med andra vårdgivare eller instanser

- Barnhälsovården, BHV i samband med att eleven börjar i förskoleklass
- Ungdomsmottagningen
- Barnläkarmottagningar
- Barn- och ungdomspsykiatri
- Samverkan med landstinget, regelbundna möten kring samarbetsfrågor.
- Samverkan med verksamhetschefer på vårdcentralerna inom Huddinge kommun
- BUS-samverkan. Överenskommelse mellan kommun och landsting
- Logopedmottagning
- Bemanningföretag för extra personal, skolsköterskor eller skolläkare

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Vi följer kommunens rutiner för klagomål och synpunkter som innebär att anmälan om klagomål kan göras via kommunens e-tjänst. Vårdnadshavare kan också vända sig till respektive skolsköterska, skolläkare eller verksamhetschef, alternativt rektor som ansvarar för att ta emot klagomålet. Ytterst ansvarig för klagomål i skolans medicinska insatser vilar på verksamhetschefen som vidtar åtgärder i verksamheten för att minimera risken för upprepning.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Vi har under året haft ett klagomål/synpunkt inkommen via IVO, Inspektionen för vård och omsorg, kring ett elevvårde i en skola. Ärendet utreddes av IVO i samverkan med skolsköterskan, verksamhetschefen och person med juristkompetens i förvaltningen. IVO har utrett ärendet och inte funnit några brister i skolsköterskans medicinska handläggning. Klagomålet motiverar ingen ytterligare åtgärd av IVO och avslutade därför ärendet.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Skolsköterskor och skolläkare ska alltid sträva efter ett gott samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat. Elev bör alltid informeras i

det som rör hen och informationen ska vara anpassad efter ålder och mognad. Vårdnadshavare kontaktas vid behov. Utifrån elevens ålder och mognad involveras alltid eleven. Eleven ska ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. Tolk används vid behov.

Exempel på samverkan med elev och dess vårdnadshavare:

- Information och medgivande inför genomförande av vaccinering
- Information inför hälsobesök och hälsosamtal
- Elevenkät efter hälsobesök i årskurs 8 och årskurs 1 på gymnasiet.
- Kontakt vid behov efter hälsosamtal
- Information inför läkarbesök
- Kontakt med vårdnadshavare vid akut händelse eller skada

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Strukturmått

- EMI:s organisation är komplex eftersom det finns två personer som är ansvariga för verksamheten. Rektor är skolsköterskans närmaste chef och ansvarar för att det finns tillräckligt med personella resurser, ändamålsenlig lokal och utrustning samt läkemedel. Verksamhetschef för EMI ansvarar för hälso- och sjukvården inom EMI, det vill säga kvaliteten och patientsäkerheten.
- Elevantalet som varje skolsköterska är ansvarig för skiljer sig i kommunen och är särskilt högt på flera grundskolor och ett gymnasium. Detta har tagits upp i samtal med respektive rektor och åtgärdats på två grundskolor samt förstärkning under hösten med extra skolsköterska på ett gymnasium.
- Elevantal per skolläkare är 5785 elever. Skolläkarna eftersträvar att kunna närvara mer i skolans förebyggande elevhälsoarbete.
- Det har varit sjukskrivningar av skolsköterskor på 2 grundskolor, vikarie har blivit anställd på två skolor. Omsättningen bland skolsköterskor har varit mycket mindre än tidigare år. Totalt har 4 skolsköterskor nyanställts. Inom gymnasieskolorna har det blivit en neddragning av 1 tjänst och därmed har en skolsköterska blivit övertalig och då valt att sluta sin anställning.
- I samband med vakanser eller långtidssjukskrivning så har vikarier anställts men på några av grundskolorna har det saknats skolsköterska under delar av året.
- Alla tre skolläkare samt alla skolsköterskor har rätt kompetens som specialläkare respektive specialistsjuksköterska.
- Alla skolsköterskor och skolläkare deltar i arbetet med att säkra rutiner och arbetsmetoder.
- Samtliga följer och arbetar efter rutiner som finns i metodhandboken på intranätet.

-
- På de månatliga EMI-konferenserna har kompetensutbildning erbjudits. Under våren och hösten fick några EMI-konferenser ställas in på grund av Coronapandemin. Information skedde via mail istället.
 - Skolsköterskorna och skolläkarna samarbetar för att utveckla och säkerställa rutiner.
 - Rutiner för risk- och avvikelshantering finns.
 - Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns.
 - Alla vårdkontakter registreras i datorjournal.
 - En uppföljning av egenkontrollen har skett i mindre omfattning under 2020.
 - Alla skolsköterskor har skrivit en kvalitetsrapport utifrån en förutbestämd mall och skickat in till verksamhetschefen i slutet av läsåret.

Processmått

- Hälsobesök har erbjudits enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets "Vägledning för elevhälsa".
- Digitala hälsoenkäter används i alla grund- och gymnasieskolor. Enkäterna har utarbetats tillsammans med Centrum för Epidemiologi och Samhällsmedicin (CES), SLL och nio andra kommuner i länet.
- Vaccinationer har erbjudits enligt nationellt vaccinationsprogram.
- Hälsoenkäter bildstödet Widgit används på särskolan.
- Skolsköterskorna har öppen mottagningsverksamhet på alla skolor.
- Skolläkarna har regelbundet mottagning på sina respektive skolor.
- Samtalsmetoden motiverande samtal (MI) används av skolsköterskorna på de flesta skolor.
- Skolsköterskorna medverkar i elevhälsoteamen för elever med behov av särskilt stöd. Skolläkarnas medverkar en till två gånger per termin.

Resultatmått

- Hälsobesök har genomförts enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets "Vägledning för elevhälsa" och i stort sett har alla tackat ja och fått sina hälsobesök inom grundskolan. Några hälsobesök har inte kunnat genomföras i skolorna på grund av Coronapandemin och då flyttats över till nästa läsår.
 - Skolläkarnas medverkan i elevhälsoteamet har inte kunnat genomföras fullt ut på grund av Coronapandemin
 - På gymnasieskolorna är det något färre elever som har tackat ja till erbjudandet om hälsobesök. Det har dock skett en fortsatt ökning sedan tidigare läsår, trots Coronapandemin. Det har varit svårare att genomföra hälsobesöken under Coronapandemin i och med eleverna gick över till distansundervisning under våren, flera hälsobesök fick föras över till nästa läsår.
 - Viss hälsodata återförs i skolsköterskornas kvalitetsrapporter.
 - Vaccinationstäckningen i kommunen är god.
 - Mässling/Påssjuka/Röda hund vaccin i åk 2 är 97 % av eleverna
 - HPV-vaccin i åk 5 flickor är 89 %.
 - Difteri/Stelkramp/Kikhostevaccin åk 8 är 94 %
-

-
- De flesta nyanlända har individuella vaccinationsuppföljningar.
 - Några vaccinationer har inte kunnat genomföras i skolorna på grund av Coronapandemin och har då fått flyttas över till ett senare tillfälle.
 - Under höstterminen har även HPV vaccin för pojkar i åk 5 implementerats och erbjudits.
 - 35 avvikelserapporter har inkommit, ingen har bedömts som allvarlig.
 - En gymnasieskola rapporterat 22 elever där det inte går att utläsa huruvida eleverna erbjudits hälsobesök av tidigare skolsköterska
 - Tillsyn och kalibrering av medicinsk teknisk utrustning har genomförts.
 - Ändamålsenlig utrustning finns på samtliga skolor.
 - EMI har ett aktivt samarbete med övrig elevhälsopersonal och pedagoger på skolorna samt många aktörer utanför skolorna, till exempel barnmottagning, ungdomsmottagning, BUP och socialtjänst.
 - Att elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp på annan enhet än hemskolan, kan vara en patientsäkerhetsrisk utifrån att digital uppföljning i PMO inte är möjlig.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Arbeta för att säkerställa att alla elever erbjuds insatser från Elevhälsans medicinska insatser (EMI) enligt program
- Fortsatt bevakning av medicinska rutiner kring nyanlända.
- Fortsatt genomgång av EMI:s processer och rutiner genom gruppdiskussioner.
- Kontinuerligt under året kompetensutveckla EMI gruppen i olika medicinska sjukdomar.
- Fortsatt focus på psykisk hälsa/ohälsa med kompetensutveckling.
- Uppdatera ledningssystem för elevhälsans medicinska Insatser.
- Verksamhetschefen EMI och Chefpsykolog avser att uppdatera organisationen kring det medicinska ledningsansvaret inom Central elevhälsan.

Bilaga till Patientsäkerhetsberättelsen 2020:

Kvalitetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser läsår 2019-2020

